

Ježiš jej povedal: „Daj sa mi napit’!“ (Jn 4, 7)

Ježiš odchádzal z Judska a cez Samáriu zamieril do Galiley. Napoludnie si unavený z cesty pod horúcim slnkom sadol k studni, ktorú pred 1700 rokmi vybudoval praotec Jakub. Bol smädný, no nemal vedro, aby si mohol nabrat’ vody. Tú studňu môžeme vidieť aj dnes a presvedčiť sa, že má 35 metrov.

Učenci odišli do mesta kúpiť niečo na jedenie. Ježiš zostal sám. Tu prišla jedna žena s krčahom a on ju celkom jednoducho požiadal, aby sa mu dala napit’. Lenže jeho požiadavka vôbec nezodpovedala vtedajším zvyklostiam: muž neoslovoval nejakú ženu priamo, zvlášť ak išlo o neznámu. Okrem toho medzi Židmi a Samaritánmi boli nezhody a náboženská zaujatosť: Ježiš bol Žid a žena bola Samaritánka. Rozpory medzi oboma národmi majú hlboké korene a historický aj politický pôvod, prechádzali až do vzájomnej nenávisti. Medzi ním a ňou stála ešte jedna bariéra a to v morálnej rovine: Samaritánka mala viacerých mužov a ten súčasný nebol jej manžel. Možno aj preto nechodila po vodu spolu s ostatnými ženami buďto ráno, alebo večer, ale v nezvyčajnom čase napoludnie. Zrejme nechcela počúvať ich poznámky.

Ježiš sa nedal ovplyvniť žiadnou z týchto prekážok a nadviazal rozhovor s neznámou ženou. Chcel preniknúť do jej srdca a požiadal ju:

„Daj sa mi napit’!“

Mal pre ňu pripravený jeden dar, dar živej vody. „Ak je niekto smädný a verí vo mňa, nech príde ku mne a nech pije,“ budeme ho o čosi neskôr počuť, ako to kričí v Jeruzaleme (Jn 7, 37). Voda je základnou potrebou pre každý život, o to vzácnejšia je vo vyprahnutých oblastiach, ako je Palestína. Voda, ktorú chce Ježiš darovať, je „živá“ voda, symbolizuje zjavenie Boha, ktorý je Otcom a láskou, zjavenie Svätého Ducha, a Božieho života, ktorý Ježiš priniesol. Všetko, čo on daruje, je živé a pre život: on sám je „živým“ chlebom (porov. Jn 6, 51), je Slovom, ktoré dáva život (porov. Jn 5, 25), on jednoducho je Život (porov. Jn 11, 25 – 26). Keď mu na kríži, ako o tom hovorí evanjelista Ján, ktorý bol pri tom, jeden z vojakov prebodol kópiou bok „a hneď vyšla krv a voda“ (Jn 19, 34), bolo to najkrajnejšie a totálne darovanie samého seba.

Lenže Ježiš si nič nevynucuje. Nevyčítal žene ani len jej nemanželské spolužitie. On, čo môže dať všetko, žiada, pretože skutočne potrebuje od nej dar:

„Daj sa mi napit’!“

Žiada, lebo je unavený a smädný. On, Pán života, sa urobí núdznym a vôbec neskrýva svoju ľudskosť.

Žiada aj preto, lebo vie, že ak tá žena niečo daruje, ľahšie sa otvorí a bude prístupnejšia vo vhodnom okamihu prijímať. Táto jeho žiadosť otvára rozhovor vyskladaný z argumentácie, nepochopenia, hlbšieho vysvetľovania, až nakoniec môže Ježiš odhaliť svoju identitu. Dialóg prekonal obranné bariéry a priviedol k objaveniu pravdy, vody, ktorú prišiel poskytnúť on. Žena zanechala svoj krčah – to najcennejšie, čo v tej chvíli mala, lebo objavila diametrálne odlišné bohatstvo, bežala do mesta, aby teraz ona začala dialóg so svojimi známymi. Ani ona nenalievala, ale porozprávala, čo sa jej prihodilo, odovzdáva vlastnú skúsenosť a kladie otázku k osobe, ktorú stretla a ktorá ju požiadala:

„Daj sa mi napit’!“

Zdá sa mi, že z tejto stránky evanjelia si môžeme odnieť poučenie pre ekumenický dialóg, ktorého nalievavosť si v tomto mesiaci pripomínáme. „Mesiac modlitieb za jednotu kresťanov“ nám pripomína už pridlhé pohoršujúce rozdelenie cirkví a nabáda nás urýchliť nástup hlbokého spoločenstva, ktoré by prekonal všetky bariéry, podobne ako Ježiš prekonal rozkol medzi Židmi a Samaritánmi.

Rozdelenie kresťanov je len jednou z mnohých tvárí nejednoty, ktorá nás sužuje v najrozličnejších oblastiach, spôsobujú ju vzájomné nepochopenia, nezhody v rodinách alebo v bytovke, napätie v práci, nevraživosť voči imigrantom. Bariéry, ktoré nás rozdeľujú, môžu byť sociálneho, politického či náboženského charakteru alebo jednoducho dôsledkom rozličných kultúrnych obyčají, ktoré nevieme prijať. Práve tieto potom rozpútávajú konflikty medzi národmi alebo etnickými skupinami, no aj nepriateľstvo v našej štvrti. Nemôžeme sa otvoriť podobne ako Ježiš, aby sme prekonal naše odlišnosti a predsudky? Dokážeme byť vnímaví na žiadosti o pomoc, o pochopenie, o trochu pozornosti a nezastaviť sa pri spôsobe, ako ich niekto dokázal vyjadriť? Aj v tých z protistrany či s iným kultúrnym, náboženským alebo sociálnym pôvodom je ukrytý Ježiš, ktorý sa na nás obracia a žiada:

„Daj sa mi napit’!“

Mimovoľne nám to pripomína podobné Ježišove slová, ktoré vyslovil na kríži a tiež ich dosvedčuje sv. Ján: „Žízňim“ (Jn 19, 28). Ide o elementárnu potrebu, vyjadrenie akejkoľvek ďalšej potreby. V každom núdznom, nezamestnanom, osamotenom, cudzincovi, aj keď je inej viery alebo presvedčenia, aj keď je nepriateľský, môžeme rozpoznať Ježiša, ako hovorí: „Žízňim“, a ktorý nás žiada: „Daj sa mi napit’!“ Stačí podať pohár vody, hovorí evanjelium, a budeme odmenení (porov. Mt 10, 42) a môžeme rozvinúť dialóg na obnovu bratstva.

Keď na to príde, aj my môžeme vyjadriť naše potreby, bez hanby, že „žízňime“, aj my môžeme požiadať: „Daj sa mi napit’!“ Takto môže začať úprimný dialóg a konkrétne spoločenstvo, bez obáv z odlišnosti, z rizika podeliť sa o svoj či prijať názor iných. Využime najmä schopnosti tých, s ktorými práve sme, ich otvorené aj skryté hodnoty, podobne ako Ježiš, keď dokázal akceptovať, že tá žena môže urobiť niečo, čo on nemohol – nabrat’ vody.